

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інститут управління
Кафедра педагогіки та управління закладом освіти

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
ПП 3. «Педагогічна майстерність»
2026 - 2027 навчальний рік

Викладач	Сущенко Тетяна Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та управління закладом освіти
Контактний телефон	+380662912656
Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)	261 918 1300 код доступу 1eXAp9
E-mail:	t.su@ukr.net
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=553
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (Магістерський)	
Галузь знань	А Освіта	
Спеціальність	А1 Освітні науки	
Освітня програма	Педагогіка вищої школи	
Форма навчання	Очна (денна), заочна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 1	
Цикл підготовки	Професійної підготовки	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	3
	Загальна кількість годин	90
	Аудиторних годин	34
	Лекції	18
	Практичні	16
	Самостійна робота	56
Форма контролю	Залік	
Попередні компоненти (Пререквізити)		
Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)	ПП 6 Педагогічна майстерність ПП 7 Психологія освітньої та управлінської діяльності П 1 Переддипломна практика А 1 Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – формування у майбутніх магістрів визначених складових інтегральної, загальної та фахової компетентності в межах спеціальності А1 Освітні науки (Освітня програма «Педагогіка вищої школи»), змістовою основою яких є набуття знань, умінь, практичних навичок, способів мислення та ціннісних установок, що характеризують здобувача як носія педагогічної майстерності.

Завдання навчальної дисципліни:

- оволодіти риторичною культурою, технікою мовлення та інструментами педагогічної фасилітації, коучингу й менторства для управління груповою динамікою та ефективної аудиторної взаємодії;
- засвоїти принципи педагогіки партнерства, етичні норми та психолого-педагогічні методи профілактики й конструктивного розв'язання конфліктів в академічному середовищі;
- сформуувати навички надання якісного, мотиваційного зворотного зв'язку та організації безбар'єрної консультативної підтримки здобувачів вищої освіти.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- структуру, компоненти та критерії педагогічної майстерності сучасного викладача вищої школи;
- закономірності, принципи та інструменти вербальної й невербальної комунікації, основи ораторського мистецтва, риторичної культури та техніки мовлення;
- сутність, відмінності та методик застосування педагогічної фасилітації, менторства, коучингу та тьюторства у вищій освіті;
- психолого-педагогічні механізми управління груповою динамікою та публічної аудиторної взаємодії;
- концептуальні засади педагогіки партнерства, студентоцентризму, соціальної відповідальності та професійно-етичних норм викладача;
- причини виникнення, види та психолого-педагогічні технології профілактики й врегулювання конфліктів у ЗВО;
- принципи, етичні норми та методологічні моделі надання якісного, підтримувального зворотного зв'язку здобувачам;
- нормативно-правові та методичні основи проведення консультативної діяльності й організації безбар'єрного академічного середовища.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- застосовувати риторичні прийоми, володіти технікою мовлення та засобами невербальної комунікації для утримання уваги аудиторії й ефективної публічної взаємодії;
- використовувати інструменти фасилітації, менторства, коучингу та тьюторського супроводу відповідно до освітніх потреб здобувачів;
- управляти груповою динамікою, організовувати командну й інтерактивну роботу студентів під час занять;

- впроваджувати принципи студентоцентризму, партнерства та безбар'єрності в щоденну освітню й консультативну практику;
- діагностувати ознаки конфліктних ситуацій на ранніх стадіях, застосовувати стратегії їх профілактики та конструктивного вирішення;
- формулювати та надавати своєчасний, об'єктивний, мотиваційний і конструктивний зворотний зв'язок щодо навчальних досягнень здобувачів;
- організовувати та проводити індивідуальні й групові консультації, забезпечуючи академічну підтримку з урахуванням принципів інклюзії та етики.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх наук.

Загальні компетентності

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК-12. Здатність проектувати та застосовувати валідні й об'єктивні методи, інструменти та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, надавати якісний конструктивний зворотний зв'язок та дотримуватися принципів академічної доброчесності й інклюзивності.

Програмні результати навчання

РН 3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

РН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

РН 5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН 8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

РН 11. Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

РН-15. Розробляти контрольно-вимірювальні матеріали та розраховувати критерії оцінювання результатів навчання у вищій школі, здійснювати діагностичне, поточне та підсумкове оцінювання з наданням обґрунтованого й безбар'єрного зворотного зв'язку здобувачам освіти.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Риторична культура та практикум із мікровикладання

Тема 1.1. Риторична культура та перцептивно-комунікативні уміння педагога

Лекція 1. Структура та компоненти педагогічної майстерності викладача ЗВО

Лекція 2. Риторична культура, ораторське мистецтво та мовленнєва техніка педагога

Лекція 3. Перцептивні та комунікативні уміння у взаємодії «викладач - студент»

Лекція 4. Управління групою динамікою, аудиторією та увагою студентів

Тема 1.2. Практикум із мікрвикладання (Microteaching)

Лекція 5. Метод мікрвикладання (Microteaching) як інструмент розвитку дидактичних умінь

Розділ 2. Безбар'єрний фідбек, конфліктологія та самоаудит

Тема 2.1. Конфліктологічна компетентність та безбар'єрний фідбек

Лекція 6. Принципи ненасильницького спілкування та запобігання конфліктам у ЗВО

Лекція 7. Надання підтримного, безбар'єрного та об'єктивного зворотного зв'язку (фідбеку)

Тема 2.2. Самоаудит викладацької майстерності

Лекція 8. Самоаудит та діагностика педагогічної майстерності викладача

Лекція 9. Авторитет, імідж та культура педагогічного лідерства у вищій школі

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

Вхідний контроль: проводиться на початку вивчення курсу з метою визначення рівня підготовки студентів до вивчення певної дисципліни, або загального рівня підготовки студентів за попередній період навчання. Здійснюється у формі вступного бліц-опитування або тестування.

Поточний контроль: здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та семінарських (практичних, лабораторних) занять, перевірки завдань самостійної роботи, виконання тестів на Віртуальній аудиторії КПУ. Включає оцінювання теоретичної підготовки (усні відповіді, активність у дискусіях, тести) та перевірку практичних навичок (виконання кейсів, розрахунків, лабораторних робіт, індивідуальних завдань за темами тощо).

Семестровий (підсумковий) контроль: проводиться у формі екзамену та передбачає виконання підсумкової контрольної роботи, тесту або завдань за матеріалом усього курсу.

Особливість оцінювання: всі види вхідного, поточного і семестрового контролю оцінюється викладачем за **100-бальною шкалою**.

- практичні заняття : 28% семестрової оцінки; максимальна кількість балів -28
- індивідуальне завдання- 10% семестрової оцінки; максимальна кількість балів - 10
- контрольні заміри (модулі): 12% семестрової оцінки; максимальна кількість балів - 12
- залік 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50

Підсумкова максимальна кількість балів 100

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Загальний підсумковий бал за дисципліну (за 100-бальною шкалою) формується як середньозважена величина на основі всіх поточних і підсумкових оцінок здобувача, отриманих протягом семестру, з урахуванням питомої ваги кожного виду діяльності.

$$\text{Підсумковий бал} = (B_{\text{вхід.}} \times k_{\text{вхід.}}) + (B_1 \times k_1) + (B_2 \times k_2) + \dots + (B_n \times k_n) + (B_{\text{екз.}} \times k_{\text{екз.}})$$

де:

$B_{\text{вхід.}}$ – бал за виконання завдань вхідного контролю, виставлений за 100-бальною

шкалою (за наявністю); $k_{\text{вхід}}$ – ваговий коефіцієнт вхідного контролю (як правило $k_{\text{вхід}}=0$). Оцінка вхідного контролю не впливає на загальну оцінку з дисципліни і є інформацією для викладача щодо рівня індивідуальної готовності студентів вивчати дану дисципліну);

$B_1, B_2, B_3, \dots, B_n$ – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлений за 100-бальною шкалою; $k_1, k_2, k_3, \dots, k_n$ – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

$B_{\text{екз.}}$ – бал за підсумковий семестровий контроль (екзамен), виставлений за 100-бальною шкалою (за наявністю); $k_{\text{екз.}}$ – ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$$k_1 + k_2 + k_3 + \dots + k_n + k_{\text{екз.}} = 1$$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
Розділ 1. Риторична культура та практикум із мікровикладання	100	0,3	30
Тема 1.1. Риторична культура та перцептивно-комунікативні уміння педагога	100	0,04	4
Лекція 1. Структура та компоненти педагогічної майстерності викладача ЗВО	100	0,02	2
Лекція 2. Риторична культура, ораторське мистецтво та мовленнєва техніка педагога	100	0,02	2
Тренінг із мовленнєвої техніки, дикції, постановки голосу та жестової виразності	100	0,03	3
Лекція 3. Перцептивні та комунікативні уміння у взаємодії «викладач - студент»	100	0,03	3
Моделювання першого контактного заняття та встановлення педагогічного контакту	100	0,03	3
Лекція 4. Управління груповою динамікою, аудиторією та увагою студентів	100	0,03	3
Практикум із мікровикладання (Microteaching): проведення фрагмента практичного заняття	100	0,03	3
Тема 1.2. Практикум із мікровикладання (Microteaching)	100	0,03	3
Лекція 5. Метод мікровикладання (Microteaching) як інструмент розвитку дидактичних умінь	100	0,02	2
Відеоаналіз та колегіальне обговорення результатів мікровикладання	100	0,02	2
Розділ 2. Безбар'єрний фідбек, конфліктологія та самоаудит	100	0,3	30
Тема 2.1. Конфліктологічна компетентність та безбар'єрний фідбек	100	0,02	2
Лекція 6. Принципи ненасильницького спілкування та запобігання конфліктам у ЗВО	100	0,04	4
Опрацювання технік надання конструктивного зворотного зв'язку за методом «Сендвіч»	100	0,02	2
Лекція 7. Надання підтримного, безбар'єрного та об'єктивного зворотного зв'язку (фідбеку)	100	0,02	2
Тренінг із конфліктології, запобігання булінгу та вирішення педагогічних кейсів	100	0,04	4
Тема 2.2. Самоаудит викладацької майстерності	100	0,04	4
Лекція 8. Самоаудит та діагностика педагогічної майстерності викладача	100	0,04	4
Лекція 9. Авторитет, імідж та культура педагогічного лідерства у вищій школі	100	0,04	4
Заповнення, аналіз та захист «Карти самоаудиту викладацької майстерності»	100	0,04	4
Залік	100	0,4	40
Разом	100	1	100
Додаткові досягнення з навчальної дисципліни (за наявності)	До 10 балів		
Результати науково-дослідної діяльності здобувача, зокрема за			

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
<p>такі активності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – участь у предметних олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт з навчальної дисципліни; – участь у засіданнях наукових гуртків, зокрема в обговореннях у форматі круглих столів, присвячених актуальним темам з навчальної дисципліни; – публікації результатів досліджень у вигляді наукових статей, тез доповідей, а також виступи на наукових конференціях. 			

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
90–100	A	Відмінно	Здобувач демонструє глибокі системні знання методології наукових досліджень, вільно володіє методами наукового аналізу, аргументації та інтерпретації результатів. Самостійно формулює дослідницьку проблему, обґрунтовує актуальність, застосовує теоретичні й методологічні підходи. Бездоганно виконує практичні завдання, створює наукові тексти, здійснює порівняльний аналіз, візуалізує результати та аргументовано презентує власний дослідницький проєкт.
82–89	B	Добре	Здобувач демонструє ґрунтовні знання теоретичних і методологічних засад наукових досліджень, самостійно визначає дослідницьку проблему, формулює тези та аргументує висновки. Застосовує методи аналізу й порівняння, дотримується вимог наукового стилю. Успішно виконує практичні завдання, готує аналітичні матеріали та презентує дослідницький проєкт, допускаючи лише незначні неточності.
75–81	C	Добре	Здобувач володіє основними поняттями та методами наукових досліджень, розуміє етапи підготовки дослідницького проєкту. Здатний формулювати проблему, аналізувати наукові джерела, здійснювати порівняльний аналіз і структурувати науковий текст. Виконує практичні завдання, проте допускає окремі недоліки в аргументації, інтерпретації результатів та презентації дослідження.
67–74	D	Задовільно	Здобувач демонструє базові знання методології наукових досліджень, розуміє основні етапи дослідницької роботи та принципи побудови наукового тексту. Здатний виконувати нескладні аналітичні завдання, проте має труднощі з формулюванням дослідницької проблеми, обґрунтуванням висновків і застосуванням методів аналізу. Практичні завдання виконує частково самостійно, потребує допомоги

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
			викладача.
60–66	E	Задовільно	Здобувач володіє мінімально необхідними знаннями з основ наукових досліджень, має фрагментарне уявлення про методологію, структуру та зміст наукової роботи. Відповіді поверхові, аргументація недостатня. Під час підготовки наукових текстів, аналізу джерел і виконання практичних завдань допускає суттєві помилки, потребує постійної допомоги викладача.
35–59	FX	Незадовільно	Здобувач демонструє недостатній рівень знань методологічних засад наукових досліджень, не володіє належним чином методами наукового аналізу. Не здатний самостійно визначити дослідницьку проблему, сформулювати тези, здійснити порівняльний аналіз та обґрунтувати висновки. Практичні завдання виконує з грубими помилками або не в повному обсязі.
1–34	F	Незадовільно	Здобувач не демонструє необхідних знань методології наукових досліджень, не розуміє основних етапів організації дослідницької роботи та принципів наукового аналізу. Не здатний підготувати науковий текст, проаналізувати джерела або презентувати дослідницький проєкт навіть за допомогою викладача. Не досягнув передбачених дисципліною результатів навчання.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<p>Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання</p>	<p>З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.</p>
<p>Політика академічної доброчесності</p>	<p>Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилаючись на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами.</p> <p>У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.</p>
<p>Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану</p>	<p>Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу.</p> <p><i>Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог</i></p> <p>У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів.</p> <p>Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим.</p> <p>Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі.</p> <p><i>Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин</i></p> <p>У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмеженні або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті».</p> <p>Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.</p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність: підручник. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ: СПД Богданова, 2008. 376 с.
2. Теслюк В. М., Лузан П. Г., Шовкун Л. М. Основи педагогічної майстерності: навч. посіб, Київ: ДАККиМ, 2010. 240 с.
3. Професійно-управлінська культура викладача – ознака його успішної педагогічної діяльності. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: зб. наук. пр. / [редкол.: Т.І.Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя: КПУ, 2017. Вип. № 56-57 (109–110). С. 400–408.
4. Психологічні особливості реалізації особистісно орієнтованого педагогічного процесу. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: зб. наук. пр. / [редкол.: Т.І.Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя: КПУ, 2017. Вип. 53(106). – С. 316–324

Допоміжна

5. Барабаш Ю. Г., Позінкевич Р. О. Педагогічна майстерність: теоретичні й навчально-методичні основи: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Луцьк: РВВ "Вежа" Волинського держ. ун-ту ім. Л.Українки, 2006. 472 с.
6. Кайдалова Л. Г. та ін. Педагогічна майстерність викладача: навч. посібник Харков: Видавництво НФаУ, 2009. 139 с.
7. Ковальчук В. І. Розвиток педагогічної майстерності майстрів виробничого навчання ПТНЗ у післядипломній освіті (теоретико-методичний аспект): монографія. Запоріжжя: ТОВ "ЛПІС" ЛТД, 2014. 396 с.
8. Титова Н. М. Теоретико-методичні основи психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання: монографія /за ред. М. С. Корця. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 351 с.